Europos Parlamentas
2019-2024

Užimtumo ir socialinių reikalų komitetas
Pirmininkas

26.4.2023

Regioninės plėtros komiteto
pirmininkui
Younousui Omarjee
BRIUSELIS

Tema: Nuomonė dėl specialistų potencialo išnaudojimo Europos regionuose (2023/2044(INI))

Gerb. pirmininke,

vykdant nurodytą procedūrą Užimtumo ir socialinių reikalų komitetui buvo pavesta pateikti nuomonę Jūsų komitetui. 2023 m. kovo 1 d. posėdyje komitetas nusprendė pateikti šią nuomonę laiško forma.

Užimtumo ir socialinių reikalų komitetas apsvarstė šį klausimą savo 2023 m. balandžio 26 d. posėdyje. Per šį posėdį komitetas nusprendė paraginti atsakingą Regioninės plėtros komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti toliau pateikiamus pasiūlymus.

Pagarbiai

Dragoş Pîslaru

PASIŪLYMAI

Užimtumo ir socialinių reikalų komitetas ragina atsakingą Regioninės plėtros komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

A. kadangi kvalifikuota darbo jėga yra labai svarbi siekiant užtikrinti socialiniu požiūriu teisingą ir tinkamą žaliąją ir skaitmeninę pertvarką ir stiprinti Sąjungos tvarų augimą, ekonominį stabilumą ir atsparumą demografinių pokyčių metu ir neigiamų išorės sukrėtimų akivaizdoje ir kadangi tinkamesni ir į ateitį orientuoti įgūdžiai atveria naujų užimtumo galimybių ir įgalina darbuotojus ir darbo ieškančius asmenis visapusiškai dalyvauti darbo rinkoje, visuomeniniame gyvenime ir demokratijos procesuose;

B. kadangi dėl nelygybės tarp regionų darbuotojams gali tekti ieškoti darbo kitame regione ar kitoje valstybėje narėje; kadangi sanglaudos politikos priemonėmis turi būti sprendžiami įvairūs veiksniai, turintys įtakos migracijai į miestus ir (arba), kitus regionus ar valstybes nares; kadangi plataus užmojo investicijos ir kokybiškos darbo vietos, taip pat paslaugų ir infrastruktūros prieinamumo ir kokybės gerinimas yra ypač svarbūs regionuose, kuriems gresia gyventojų skaičiaus mažėjimas, siekiant paskatinti jų ekonomikos atsigavimą ir ilgalaikį konkurencingumą bendrojoje rinkoje ir taip pakeisti neigiamas demografines tendencijas;

C. kadangi Europos darbo institucija savo ataskaitoje dėl darbo jėgos trūkumo ir pertekliaus ir Europos Sąjungos kibernetinio saugumo agentūra savo ataskaitoje dėl kibernetinio saugumo įgūdžių ugdymo ES nustatė, kad 2021 m. 28 profesijos buvo priskirtos profesijoms, kurioms būdingas įgūdžių trūkumas, be kita ko, sveikatos priežiūros, svetingumo, statybos ir paslaugų sektoriuose, be to, jos nurodė, kad trūksta IT ir saugumo specialistų, visų pirma kibernetinio saugumo ekspertų, ir mokslo, technologijų, inžinerijos ir matematikos srities darbuotojų;

D. kadangi Europos įgūdžių metais turėtų būti propaguojamos kokybiškų darbo vietų kūrimo ir išlaikymo strategijos, nes tai geriausias būdas pritraukti ir išlaikyti kvalifikuotą darbo jėgą ir skatinti darbdavius investuoti į savo darbuotojų įgūdžių ugdymą, visų pirma žaliajame ir skaitmeniniame sektoriuose;

1. palankiai vertina Komisijos komunikatą dėl specialistų potencialo išnaudojimo Europos regionuose rengiantis Europos įgūdžių metams, per kuriuos siekiama toliau skatinti profesinį mokymą ir rengimą, perkvalifikavimą ir kvalifikacijos kėlimą ir užtikrinti, kad vykdant žaliąją ir skaitmeninę pertvarką ir ekonomikos gaivinimo veiksmus niekas nebūtų paliktas nuošalyje; ragina Komisiją kuo geriau pasinaudoti Europos įgūdžių metų teikiamomis galimybėmis, be kita ko, skatinant kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo programas sektoriuose ir regionuose, kurie atsilieka konkurencingumo ir inovacijų požiūriu arba patiria esminę transformaciją;

2. atkreipia dėmesį į Specialistų gausinimo mechanizmą, kaip į naują specialią ir visapusišką iniciatyvą, kuria siekiama išnaudoti specialistų potencialą regionuose, kurie susiduria su specialistų ugdymo kliūtimis arba kuriems kyla tokių kliūčių rizika;

3. atsižvelgdamas į tai, pabrėžia, kad reikia suderinti darbuotojų ir darbo ieškančių asmenų siekius, poreikius ir profesinį bei profesinį mokymą ir įgūdžių ugdymą, įskaitant kompleksinius socialinius emocinius įgūdžius ir įgūdžius, įgytus judumo laikotarpiu, su darbo rinkos reikmėmis ir galimybėmis, ypač tomis, kurias suteikia žalioji ir skaitmeninė pertvarka ir nauji sektoriai;

4. šiuo aspektu pažymi, kad labai svarbu investuoti į mokymąsi visą gyvenimą, persikvalifikavimą ir kvalifikacijos kėlimą, be kita ko, pasitelkiant tokias priemones kaip ESF+, kad būtų galima numatyti būsimus poreikius ir padėti spręsti darbo jėgos trūkumo problemą panaikinant įgūdžių spragas, sprendžiant įgūdžių pasiūlos ir paklausos neatitikties problemą ir kuriant kokybiškas darbo vietas, kad darbuotojai, darbo ieškantys asmenys ir visi Sąjungos žmonės būtų įgalinti;

5. ragina socialinius partnerius atlikti pagrindinį vaidmenį rengiant mokymo strategijas, įskaitant vienodas galimybes visiems darbuotojams dalyvauti kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo programose, ir pabrėžia, kad į kolektyvines sutartis reikia įtraukti tvirtas nuostatas šiuo klausimu; primena, kad socialinis dialogas yra labai svarbus siekiant parengti veiksmingas ir į ateitį orientuotas įgūdžių strategijas, be kita ko, įmonių lygmeniu, primenant apie demokratiją darbe;

6. apgailestauja, kad kai kuriais atvejais darbo jėgos trūkumas taip pat atsiranda dėl nepatrauklių darbo vietų ir prastų darbo sąlygų, todėl pabrėžia, kad siekiant gerai veikiančios būsimos darbo rinkos svarbu spręsti šiuos klausimus sudarant deramas darbo sąlygas ir taikant darbuotojų išlaikymo politiką; pabrėžia, kad darbo kokybės gerinimas sektoriuose ir įmonėse, pasižyminčiuose prastomis darbo sąlygomis, yra svarbus elementas sprendžiant protų nutekėjimo problemą, dėl kurios didėja nelygybė tarp regionų, nevienodas vystymasis ir nevienodas gebėjimas skatinti inovacijas ir kurti darbo vietas;

7. mano, kad lygių galimybių ugdyti įgūdžius skatinimas, užtikrinant mokymąsi visą gyvenimą visiems ir ypatingą dėmesį skiriant žemos kvalifikacijos darbuotojams, nelygybės ir segregacijos švietimo ir mokymo srityje mažinimas, karjeros galimybių suteikimas, taip pat verslumo ir verslumo įgūdžių skatinimas yra labai svarbūs siekiant įgalinti žmones gauti arba kurti kokybiškas darbo vietas ir visapusiškai dalyvauti ekonominėje veikloje ir visuomenės gyvenime;

8. pažymi, kad sparčiai kintančioje technologinėje aplinkoje skaitmeniniai įgūdžiai turi būti nuolat atnaujinami; palankiai vertina profesinio rengimo ir mokymo vaidmenį užtikrinant kokybiškas mokymosi galimybes ir skatinant specialistų ugdymą, tiek kalbant apie jaunimą, tiek apie suaugusiuosius;

9. pabrėžia, jog didesnis dėmesys turi būti skiriamas tam, kad į darbo rinką būtų integruoti žmonės iš nepakankamai atstovaujamų grupių, visų pirma moterys ir jaunimas, ypač nesimokantis, nedirbantis ir mokymuose nedalyvaujantis jaunimas (NEET), žemos kvalifikacijos asmenys, vyresnio amžiaus darbuotojai, neįgalieji, nepalankioje padėtyje esantys ir migrantų kilmės asmenys, taip pat vietovėse, kuriose mažėja gyventojų skaičius, kaimo ir atokiose vietovėse bei atokiausiuose regionuose gyvenantys asmenys;

10. pabrėžia, kad žemas darbo pasiūlymų lygis turi neigiamą šalutinį poveikį, nes tai verčia žmones, ypač jaunimą, ieškoti darbo kitur, prisideda prie socialinių problemų regionų ir

vietos lygmeniu, pvz., nedarbo, demografinio senėjimo, skurdo ir socialinės atskirties, taip pat viešųjų ir privačiųjų paslaugų mažėjimo; pabrėžia glaudaus vietos ir regionų valdžios institucijų, švietimo ir mokymo įstaigų ir įmonių bendradarbiavimo svarbą; todėl remia įgūdžių paktų sudarymą vietos lygmeniu ir įgūdžių ugdymo centrų kūrimą bei finansavimą bendradarbiaujant su įdarbinimo agentūromis;

11. ragina valstybes nares daugiau investuoti į švietimą ir į profesinio mokymo sistemas bei profesinį rengimą, taip pat į perkvalifikavimą ir kvalifikacijos kėlimą, šiuo tikslu bendradarbiaujant su darbdaviais; remia judumo ES viduje didinimą ir asmenų iš trečiųjų valstybių, turinčių valstybėse narėse reikalingų įgūdžių, pritraukimą skatinant mokymą, įskaitant švietimą ir mokymą kalbų srityje, ir įgūdžių ugdymą, taip pat gerinant kvalifikacijų pripažinimą ir palengvinant įgūdžių pripažinimą; ragina valstybines užimtumo institucijas ir privačias įdarbinimo agentūras teikti mobiliesiems darbuotojams atitinkamą informaciją ir orientavimo paslaugas.